

พระราชบัญญัติ
เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๐๙

ในพระปรมาภิไธย
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สังวาลย์
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๙
เป็นปีที่ ๒๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องแบบ” หมายความว่า เครื่องแต่งกายทั้งหลาย รวมทั้งเครื่องหมายต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งประกอบเครื่องแต่งกายอย่างอื่น ที่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นแต่ง

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น”^๒ หมายความว่า สมาชิกสภาจังหวัด ข้าราชการส่วนจังหวัด ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี เทศมนตรี พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำของเทศบาล ตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา พนักงานเมืองพัทยา ลูกจ้างประจำของเมืองพัทยา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓/ตอนที่ ๙๑/หน้า ๖๕๓/๑๑ ตุลาคม ๒๕๐๙

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

เมืองพัทยา กรรมการสุขาภิบาล พนักงานสุขาภิบาล ลูกจ้างประจำของสุขาภิบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาล กรรมการสภาตำบล ที่ปรึกษาสภาตำบล เลขานุการสภาตำบล หรือเจ้าหน้าที่และลูกจ้างประจำอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล หรือเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการตำบล กรรมการหมู่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ตำบลและหมู่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหมายความรวมถึงผู้ได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๕ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบ และระเบียบในการแต่งเครื่องแบบของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นแต่ละจำพวกหรือแต่ละชั้น ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ผู้ใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่งเครื่องแบบนั้นเพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๘ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่อาจกำหนดเครื่องแบบของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นบางเหล่า เช่น ครูประชาบาลที่จะโอนมาเป็นข้าราชการส่วนจังหวัด เป็นต้น และโทษที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนที่กำหนดไว้นั้นก็ไม่เหมาะสมกับปัจจุบันด้วย จึงได้ปรับปรุงใหม่

พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑^๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้กำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบขึ้น และพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ไม่ได้กำหนดให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีสิทธิแต่งเครื่องแบบไว้ ทั้ง ๆ ที่ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติกิจการต่าง ๆ ฉะนั้น เพื่อความเหมาะสม จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีสิทธิแต่งเครื่องแบบได้ และนอกจากนี้ควรขยายไปถึงเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ตำบลและหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ เพื่อให้มีสิทธิแต่งเครื่องแบบได้เช่นเดียวกัน

พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘^๔

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันได้มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา จัดระเบียบการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่อีกประเภทหนึ่ง แต่กฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นยังมิได้บัญญัติให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ของเมืองพัทยาดังสมควรที่จะกำหนดให้สมาชิกสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา พนักงานเมืองพัทยา และลูกจ้างประจำของเมืองพัทยา มีสิทธิแต่งเครื่องแบบตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฤษฎายุธ/ผู้จัดทำ

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ปณตกร/ตรวจ

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

^๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕/ตอนที่ ๑๐๘/หน้า ๘๓๐/๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

^๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒/ตอนที่ ๙๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑ สิงหาคม ๒๕๒๘